

การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล จ.เชียงใหม่
ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับตำบล

The Application of Morality Based on Sufficiency
Economy of Chiang Mai Sub District Administrative
Organizations Affecting The Local Socio-Economic
Development

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระศักดิ์ สมยานะ
นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์
คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

RAJABHAT CHIANG MAI
Research Journal

การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จ.เชียงใหม่ ที่ส่งผลต่อการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมระดับตำบล

The Application of Morality Based on Sufficiency Economy of
Chiang Mai Sub District Administrative Organizations Affecting
The Local Socio-Economic Development

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระศักดิ์ สมยานะ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดเชียงใหม่ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับตำบล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้อมูลภูมิจากการเก็บตัวอย่าง อบต. ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 กรณีศึกษา ตามแบบจำลองตามลำดับ (ordered probity model) ของการนำเอาคุณธรรม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กร ทั้ง 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหาร ฝ่ายเจ้าหน้าที่ และฝ่ายสภา อบต. กับการส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตำบลนั้น ๆ โดยผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงถึงระดับของความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการของ อบต. อันเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นของการบริหารองค์กร อบต. ซึ่งเป็นการบริหารด้านการเมืองที่ต้องเน้นความโปร่งใส คือ คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต สำหรับคุณธรรมด้านความอดทนและขยันหมั่นเพียรของ อบต. นั้น การวิจัยพบว่า อบต. มีการนำไปประยุกต์ใช้ในระดับมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญที่ 99% ส่วนคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่นั้นมีการนำไปประยุกต์ใช้รองลงมาอย่างมีนัยสำคัญที่ 95% ส่งผลต่อการยกระดับการพัฒนา ที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 10.73 ของการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของระดับตำบล

คำสำคัญ : คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล, การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

Abstract

This research aimed to study the application morality based on sufficiency economy philosophy to propel the performance of Chiang Mai Sub-District administrative organizations affecting the local socio-economic development as well as the participation between of Chiang Mai Sub-District administrative organizations and communities. Primary data was obtained by collecting data from 30 samples of Chiang Mai Sub-District administrative organizations based on ordered probit model that the application of morality in sufficiency economy philosophy to propel the performance of Chiang Mai Sub-District administrative organizations in 3 groups; administrators, officers and council of Chiang Mai Sub-District administrative organizations are affecting the Sub-District socio-economic development. The study was that integrity is a necessary condition of local administrative organizations. Patience and Diligence were applied the most in local administrative organizations at the level of significance of 99 percentages. For generosity was applied at the level of significance of 95 percentages respectively. This affected the level of local socio-economic development significantly with 10.73 percentage of increase.

Keywords : Morality in sufficiency economy philosophy, Sub-District administrative organization management, Socio-economic development

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมา ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-10 (พ.ศ.2545-2554) สังคมไทยได้เผชิญปัญหาหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ แต่ยังมีลักษณะกระจัดกระจายไม่เป็นระบบ แต่ก็มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้ท่ามกลางกระแสความขัดแย้งอย่างรุนแรงในประเทศ ซึ่งคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน และผลกระทบทางเศรษฐกิจจากภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวิกฤตทรัพย์สินด้อยคุณภาพในสหรัฐอเมริกา ระหว่าง พ.ศ.2551-2552 ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) นี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) จากยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศข้างต้น จังหวัดเชียงใหม่มีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ 4 ปี (พ.ศ.2554-2557) คือ “นครแห่งชีวิตและความมั่งคั่ง เป็นเมืองที่ให้ความสุข และชีวิตที่มีคุณค่าแก่ผู้อยู่อาศัยและผู้มาเยือน ในฐานะเมืองที่น่าอยู่และน่าท่องเที่ยวในระดับเอเชีย พร้อมกับเป็นประตูการค้าการลงทุนสู่สากล” และให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การสร้าง ความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน อาจจะกล่าวได้ว่ามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) แต่ก็ยังสะท้อนมุมมองของความคิดแบบทุนนิยมและวัตถุนิยมเนื่องจากจุดเน้นยังคงเป็นการเพิ่มรายได้หรือความมั่งคั่งเป็นหลัก โดยการเพิ่มแนวทางหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการค้าการลงทุนให้มากขึ้น ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่เท่าที่เป็นอยู่ไม่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ จากผู้ที่ได้เปรียบทางการค้าการลงทุนไปสู่ประชาชนในพื้นที่ท้องถิ่นรอบนอกที่ยากจนของจังหวัด การใช้นโยบายแบบประชานิยมของจังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นอยู่เห็นได้ชัด

ว่ามีความขัดแย้งกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นความสมดุลหรือการลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องต่าง ๆ หากเป็นเรื่องเศรษฐกิจควรเน้นการกระจายรายได้ โดยต้องเน้นไปที่การพัฒนาขีดความสามารถของคน ซึ่งประกอบด้วยทักษะในการผลิตและทักษะในการดำรงชีวิตหรือจิตของคน มากกว่าการเน้นการพัฒนาทางด้านวัตถุเป็นหลัก จึงจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ทั้งนี้การพัฒนาแบบทุนนิยมของจังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นไปตามกระแสการพัฒนาของประเทศโดยรวมที่ยังคงเน้นการพัฒนาเชิงวัตถุ แต่ไม่ได้เน้นถึงการพัฒนาทางด้านจิตใจ หรือความมีศีลธรรม คุณธรรมของคนและองค์กรในสังคม ทำให้สังคมประสบปัญหาในเรื่องจิตใจขาดคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กร ทั้ง ๆ ที่ในเมืองเชียงใหม่ก็มีวัดเป็นจำนวนมากที่สะท้อนความงดงามทางศิลปวัฒนธรรมแต่ก็แฝงไว้ด้วยวัตถุนิยมไปพร้อมกัน ลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมาอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการทุจริต ตลอดจนการเอาวัดเอาเปรียบผู้ที่ดีอยู่โอกาสกว่า ปัญหาดังกล่าวได้มีความพยายามในภาพรวมที่จะแก้ไขโดยที่นำเอาหลักธรรมมาภิบาลเข้ามามีใช้ในการดำเนินงาน จากราชการส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเน้นการพัฒนาแนววัตถุนิยมด้วยเช่นกัน แต่เพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการบริหาร จำเป็นต้องนำเอาหลักธรรมมาภิบาลหรือการบริหารอย่างโปร่งใส เน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักการที่ดีระดับหนึ่ง แต่ในความเป็นจริงหลักการนี้จะใช้ได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าหลักการดังกล่าวจะซึมซับเข้าไปในจิตใจของผู้ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต้องตอบสนองต่อนโยบายดังกล่าวของ รัฐบาล ก็มักจะเน้นในลักษณะรูปแบบมากกว่า เนื่องจาก อปท. เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนในภาคชนบทมากที่สุด คนในชนบทส่วนใหญ่จึงไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากจะให้ความร่วมมือกับ อปท. มากกว่าองค์กรอื่นๆ เพราะสามารถเป็นที่พึ่งพิงได้ในระดับหนึ่งขึ้นอยู่กับว่า อปท. จะเน้นความซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้เพียงใด หน่วยงานของอปท. ที่มีบทบาทใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด คือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อันมีสถานะเป็นนิติบุคคล มีรายได้และรายจ่ายของตนเอง มีพนักงานประจำตำบลเป็นผู้ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด อบต. เป็นองค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้คณะกรรมการและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในทางทฤษฎีจึงควรทราบถึงปัญหาตลอดจนศักยภาพที่แท้จริงของชุมชนมากที่สุด แต่เนื่องจากการดูแลองค์กรและบุคลากรของ อบต. ถูกกำกับในสองลักษณะ คือ การกำกับดูแลภายในองค์กรของตนเองและการกำกับดูแลโดยส่วนกลาง ผ่านระบบราชการส่วนภูมิภาค จึงขึ้นอยู่กับว่าแนวทางในการกำกับดูแลตนเองกับการกำกับดูแลจากราชการส่วนภูมิภาคจะมีความขัดแย้งกันหรือไม่ ซึ่งจะมีปัจจัยเรื่องผลประโยชน์เป็นสาเหตุหลักของความขัดแย้ง ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ อบต. เอง หากผู้บริหารของ อบต. เหล่านี้จะคำนึงถึงหลักธรรมมาภิบาลขององค์กรเป็นหลักขณะพร้อมกับราชการส่วนภูมิภาคที่กำกับอยู่ก็มิได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง แต่มุ่งเน้นที่ผลงานที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง ก็จะช่วยให้การบริหารองค์กรดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นการบริหารจัดการที่มีคุณธรรมก็คือการทำให้รูปแบบของธรรมาภิบาลเข้าไปอยู่ในจิตสำนึกของผู้ปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยส่งเสริมให้พนักงานทุกคนทำงานอย่างมีคุณธรรม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก จึงจะสามารถพัฒนาองค์กรให้ตอบสนองต่อการพัฒนาของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นได้นำมาสู่การนำเสนอแนวคิดและแนวทาง การบริหารจัดการตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานเพื่อให้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินชีวิต อันจะนำไปสู่จุดหมายที่สำคัญ คือ ประเทศชาติและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข หมายถึงประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง ยั่งยืน รวมทั้งประชาชนในชาติทุกระดับมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (วิรัช วิรัชนิการวรรณ, 2551 : 5-6)

ดังนั้นหากเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการบริหารจัดการองค์กรโดย อปท. ซึ่งมีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก (วิระศักดิ์ สมยานะ, 2553 : 3-4) ให้มีการจัดการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ในขณะที่

เน้นหลักคุณธรรมในการบริหารจัดการที่เรียกว่า คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันได้แก่ การมีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร รวมถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งน่าจะมีความเหมาะสมกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของไทย สามารถประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันได้ โดยนำเอาคุณธรรมเหล่านี้มาประยุกต์ใช้เข้ากับการบริหารจัดการองค์กรของ อบต. จะช่วยให้ทุกคน ร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการดำเนินงานในองค์กรเพิ่มขึ้น อีกระดับหนึ่ง แต่เป้าหมายสุดท้ายของการดำเนินงานที่แท้จริงของ อบต. คือชุมชนท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การบริหารชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเป็นไปในทิศทางที่ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุขตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อบต. จะต้องเริ่มนำเอาหลักคุณธรรม เข้ามาใช้ในการดำเนินงานในทุกภาคส่วนขององค์กร มีการปลูกฝังและสอดแทรกหลักคุณธรรมเข้าไปทุกครั้งที่การทำงานร่วมกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ โน้มน้าวให้ทุกภาคส่วนเห็นด้วยกับการ ส่งเสริมคุณธรรมในชุมชน ตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของ อบต. รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลการทำงานของตนเองบนหลักของคุณธรรมดังกล่าว ซึ่งจะเป็นวิธีการที่สำคัญในการทำให้ทุกภาคส่วนได้นำเอาหลักการของการส่งเสริมคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับชุมชนท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จและเกิดเป็นรูปธรรมได้จริงในที่สุด

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบว่า คุณธรรมในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถ นำมาใช้ได้จริงกับการบริหารจัดการของ อบต. ได้หรือไม่ และมีคุณธรรมใดบ้างที่เหมาะสมแก่การประยุกต์ใช้เพื่อการ บริหารจัดการของ อบต. เพื่อให้ท้องถิ่นระดับตำบลเกิดการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้ประชาชนอยู่เย็น เป็นสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาคุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.)
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน อบต. ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นระดับตำบล

สมมติฐานของการวิจัย

อบต. สามารถประยุกต์ใช้หลักคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างเหมาะสม และมีรูปแบบของการประยุกต์ใช้ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ชุมชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นของตนเอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทราบถึงคุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการภายใน อบต. ด้านการทำงานร่วมกัน ระหว่างฝ่ายการเมือง ฝ่ายข้าราชการและลูกจ้างองค์กร และฝ่ายสภา อบต. รวมถึงการทำงานกับชุมชนในท้องถิ่นระดับตำบล
- 2) ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน อบต. ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นระดับตำบล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการประยุกต์ใช้คุณธรรมในการบริหารจัดการองค์กรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ประการ อันได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร และ 3) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการที่เกิดจากการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน ทั้งนี้การบริหารองค์กรของ อบต. จะประสบความสำเร็จได้ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลในองค์กรทุกฝ่ายที่ทำงานร่วมกับภาคประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง สามารถอธิบายเป็นมิติของการมีส่วนร่วมในองค์กรกับฝ่ายประชาชนในมิติต่างๆ ดังนี้

มิติที่ 1 คือ ฝ่ายผู้บริหาร (ฝ่ายการเมือง) ได้แก่ ทีมของนายก อบต. จะเป็นการสะท้อนถึงการนำเอาคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารองค์กรในฐานะของผู้บริหารองค์กร ทั้งนี้นักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติที่ 1 ไว้ 3 ระดับ คือ

ระดับมากที่สุด หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 85.01-100%

ระดับมาก หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 70.01-85.00%

ระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 50.00-65.00%

และถ้าหากว่ามีระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ต่ำกว่า 50% นั้น ถือว่าอยู่ในระดับน้อย (ถือว่ามีความไม่เพียงพออันเป็นเงื่อนไขที่พอเพียงในการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แสดงให้เห็นว่าฝ่ายผู้บริหารของ อบต. แห่งนี้ ยังต้องปรับปรุงในเรื่องของคุณธรรมในการบริหารจัดการองค์กร อบต.)

มิติที่ 2 คือ ฝ่ายปฏิบัติงาน ได้แก่ ข้าราชการและลูกจ้างองค์กรจะเป็นการสะท้อนถึงการนำเอาคุณธรรมในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานร่วมกับฝ่ายผู้บริหารและตัวแทนประชาชนที่เข้ามาทำงานในบทบาทของสภา อบต. ทั้งนี้นักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติที่ 2 ไว้ 3 ระดับ คือ

ระดับมากที่สุด หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 85.01-100%

ระดับมาก หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 70.01-85.00%

ระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 50.00-65.00%

และถ้าหากว่ามีระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ต่ำกว่า 50% นั้น ถือว่าอยู่ในระดับน้อย และต้องมีการปรับปรุงให้มีคะแนนคุณธรรมสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

มิติที่ 3 คือ ฝ่ายสภา อบต. ได้แก่ ตัวแทนของชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในการตรวจสอบและพิจารณาความเห็นชอบในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามวิสัยทัศน์ และโครงการของคณะผู้บริหาร ซึ่งจะเป็นการสะท้อนถึงการนำเอาคุณธรรมในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกับฝ่ายผู้บริหารและฝ่ายปฏิบัติงาน ทั้งนี้ นักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในมิติที่ 3 ไว้ 3 ระดับ คือ

ระดับมากที่สุด หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 85.01-100%

ระดับมาก หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 70.01-85.00%

ระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 50.00-65.00%

และถ้าหากว่ามีระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ต่ำกว่า 50 % นั้น ถือว่ายังต้องปรับปรุงการทำงานให้ถูกต้อง ยึดถือหลักคุณธรรมมากกว่าที่เป็นอยู่

เพื่อให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการบริหารจัดการองค์กรของ อบต. ด้วยการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรซึ่งจะต้องทำงานร่วมกันกับชุมชนในพื้นที่ นักวิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดของการบริหารจัดการองค์กรแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน (ประชาชน) ในท้องถิ่น ด้วยการกำหนดเกณฑ์การประเมิน อบต. ในการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีคุณธรรมกับประชาชนเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขด้วย โดยกำหนดไว้เป็นมิติที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมระหว่าง อบต. กับภาคประชาชน ดังนี้

มิติที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมระหว่าง อบต. กับภาคประชาชน ได้แก่ ตัวแทนของผู้นำชุมชนที่ทำงานร่วมกันกับคณะทำงานของ อบต. ในการทำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ภายในแผนและอยู่นอกแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ โครงการ หรือแม้แต่กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำร่วมกันกับ อบต. ซึ่งจะเป็นการสะท้อนภาพการทำงานร่วมกันระหว่างทีม อบต. ที่มีการนำเอาคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้ นักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับมิติที่ 4 ไว้ 3 ระดับ คือ

ระดับมากที่สุด หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 85.01-100%

ระดับมาก หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 70.01-85.00%

ระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ 50.00-65.00%

และถ้าหากว่ามีระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้ต่ำกว่า 50% นั้น ถือว่าอยู่ในระดับน้อย จะต้องมีการปรับปรุงเรื่องการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

จากภาพที่ 1 ที่แสดงถึงกรอบแนวคิดของการวิจัยจึงอาจกล่าวได้ว่า หากการศึกษาครั้งนี้เพื่อต่อยอดถึงการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารจัดการองค์กรในการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ทั้งการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาชุมชนและการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกๆ ขั้นตอนหรือทุกกิจกรรมที่อยู่นอกแผนพัฒนาชุมชน ส่วนหนึ่งก็เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจอย่างเป็นธรรมและยังสามารถตรวจสอบได้ เป็นวิธีการสนับสนุนการดำเนินงานของ อบต. ได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อีกทางหนึ่ง ในส่วนของระดับของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นจะอาศัยเครื่องชี้วัด “ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10” โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (มกราคม 2552) ซึ่งได้กำหนดองค์ประกอบ “ความอยู่เย็นเป็นสุข” ได้ 6 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) การมีสุขภาพ 2) ครอบครัวอบอุ่น 3) ชุมชนเข้มแข็ง 4) เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม 5) สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุล และ 6) สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล ซึ่งทั้ง 6 องค์ประกอบนี้มีความครอบคลุมมิติของการดำรงชีวิตของคนในชุมชน โดยอาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ เป็นเครื่องชี้วัดด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม กล่าวคือ เป็นดัชนีที่มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” คือ คนไทยมีคุณธรรม นำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจ มีคุณภาพ เสถียรภาพ เป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ ทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืนอยู่ภายใต้ระบบการบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยนักวิจัยได้กำหนดระดับของความพอเพียงของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นได้ 3 ระดับ คือ

ระดับน้อย	หมายถึง	มีการพัฒนาในระดับ 0.00-50.00%
ระดับปานกลาง	หมายถึง	มีการพัฒนาในระดับ 50.01-80.00%
ระดับมาก	หมายถึง	มีการพัฒนาในระดับ 80.01-100%

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างความเข้าใจปรากฏการณ์ในเชิงเหตุผล ด้วยวิธีวิเคราะห์ที่เป็นระบบ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อหาประเภทของคุณธรรมที่เหมาะสมต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของ อบต.

ขอบเขตการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) จากการเก็บตัวอย่าง อบต. ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 30 กรณีศึกษา และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยทำการทบทวนเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุปที่เป็นคำตอบของการวิจัย จากนั้นจึงจะนำเอาคำตอบที่ได้มาทำออกแบบจำลองเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมของการมีส่วนร่วมขององค์กรกับภาคชุมชนในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลการพัฒนาท้องถิ่นของตนได้ ซึ่งเมื่อได้รูปแบบของการมีส่วนร่วมของการประยุกต์ใช้คุณธรรมในองค์กรแล้วก็จะนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น อบต. ที่มีรูปแบบการบริหารจัดการร่วมกับชุมชนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อบต. ที่มีการบริหารงานอยู่ในช่วงปีที่ 2-3 กล่าวคือ องค์การจะต้องทำการเลือกผู้บริหารและทำการบริหารองค์การต่อเนื่องมาอย่างน้อย 1 ปี และไม่อยู่ในช่วงการบริหารในปีสุดท้าย คือ ปีที่ 4 และไม่อยู่ในช่วงระหว่างการเลือกตั้งใหม่หรือมีการปรับเปลี่ยนสถานภาพขององค์การจาก อบต. เป็นเทศบาลตำบล ทั้งนี้เพราะการวิจัยจะไม่สามารถทราบผลของการวิจัยได้หากเกิดการปรับเปลี่ยนผู้บริหาร จากการศึกษาค้นคว้าพบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 42 อบต. ที่มีคุณสมบัติดังกล่าว

2) ประเภทของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ อบต. ที่มีความต้องการเข้าร่วมในงานวิจัยครั้งนี้ ด้วยความสมัครใจและเต็มใจ การศึกษาครั้งนี้พบว่ามี อบต. ที่มีความสนใจเข้าร่วมมากถึง 30 อบต.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนักวิจัยได้ออกแบบวิธีดำเนินการวิจัย ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลทางสถิติที่สามารถตรวจสอบได้ในความถูกต้องของผลการวิจัย เก็บข้อมูลตัวเลขจากกลุ่มประชากรเป้าหมายด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้วิธีการทางสถิติกับปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ มีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญสองส่วนคือทฤษฎีและข้อเท็จจริง จะช่วยให้เกิดการตีความจากข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวมทั้งสองส่วนเข้าด้วยกันและใช้เทคนิคทางสถิติในการประมาณค่า (Estimate) ความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ (Sriboonchitta S., A. Wiboonpongse, P. Calkins, 2009) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะเอื้อต่อการศึกษากลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กเพื่อเจาะลึกบรรยายเหตุการณ์ที่เป็นเหตุเป็นผลสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งจะทำให้ได้คำตอบที่ลึกซึ้งกว่าข้อมูลเชิงปริมาณแต่เพียงอย่างเดียวนำเสนอเป็นกรณีศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง วิฤติ และโอกาส (SWOT Analysis) ของการพัฒนา รวมถึงแบบประเมินต่าง ๆ อันได้แก่ แบบประเมินความเข้มแข็งขององค์กรภาครัฐ แบบประเมินการมีส่วนร่วมภาคชุมชน แบบประเมินการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแบบประเมินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นระดับตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนักวิจัยใช้วิธีการทางสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามากที่สุด ค่าน้อยสุด และดูการกระจายของคะแนนความถี่และความถี่สะสม แล้วนำมาแบ่งเกณฑ์คะแนนเพื่อความเหมาะสมในการจัดระดับการพัฒนาโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS version 16 ทำการจัดกลุ่ม โดยเอาค่าคะแนนของมิติมาประมวลผลร่วมกัน ได้ดังนี้

คะแนน 80.01-100	จัดอยู่ในระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง
คะแนน 50.01-80.00	จัดอยู่ในระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลาง
คะแนนต่ำกว่า 50.00	จัดอยู่ในระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับน้อย

และทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LIMDEP (Limited dependent variable models) version 9 ช่วยในการวิเคราะห์สรุปความ เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่มีความยืดหยุ่นที่ใช้ในการประมาณค่าการวิเคราะห์แบบจำลอง ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้แบบจำลองทางเลือกตามลำดับ (Ordered probit model) ใช้วิธีการประมาณค่าด้วยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum likelihood estimates : MLS) พร้อมทั้งค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal effect) เนื่องจากระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงของ อบต. มีถึง 3 ระดับ คือ ระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับสูง โดยตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตามความสัมพันธ์ (Function) ของแบบจำลองทางเลือกตามลำดับ (Ordered probit model) ใน รูปแบบจำลองทั่วไป (Calkins. P., A. Wiboonpongse and S. Sriboonchitta, 2009 : 159-166)

$$y_i^* = X_i\beta + \mu_i \quad (1)$$

ทั้งนี้ แบบจำลองนี้เขียนให้อยู่ในรูปของแบบจำลองเชิงประจักษ์ ดังนี้

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \mu_i \quad (2)$$

- เมื่อ $y_i = 1$ เมื่อมีการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับน้อย
 $y_i = 2$ เมื่อมีการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง
 $y_i = 3$ เมื่อมีการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับมาก
 และ X_1 คือ ระดับของคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตที่นำไปประยุกต์ใช้
 X_2 คือ ระดับของคุณธรรมความอดทนและความขยันหมั่นเพียรที่นำไปประยุกต์ใช้
 X_3 คือ ระดับของคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่นำไปประยุกต์ใช้
 β_i คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา
 μ_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของแบบจำลอง
 i คือ จำนวน อบต. ที่นำมาศึกษา โดย i มีค่าตั้งแต่ อบต.ที่ 1 ถึง อบต.ที่ 30

จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นตามรูปของแบบจำลองเชิงประจักษ์ดังนี้

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \beta_7 X_7 + \beta_8 X_8 + \mu_i \quad (3)$$

- เมื่อ $y_i = 1$ เมื่อมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในระดับน้อย
 $y_i = 2$ เมื่อมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในระดับปานกลาง
 $y_i = 3$ เมื่อมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในระดับมาก
 และ X_1 คือ ระดับของคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตที่นำไปประยุกต์ใช้
 X_2 คือ ระดับของคุณธรรมความอดทนและความขยันหมั่นเพียรที่นำไปประยุกต์ใช้
 X_3 คือ ระดับของคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่นำไปประยุกต์ใช้
 X_4 คือ ระดับคะแนนของการประเมินมิติด้านการบริหารจัดการองค์กรของ อบต.
 X_5 คือ ระดับคะแนนของการประเมินมิติการมีส่วนร่วมของชุมชน
 X_6 คือ ระดับคะแนนของการประเมินมิติการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของ ศก.พอเพียงของ อบต.
 β_i คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา

μ_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของแบบจำลอง
 i คือ จำนวน อบต. ที่นำมาศึกษา โดย i มีค่าตั้งแต่ อบต.ที่ 1 ถึง อบต.ที่ 30

จากความสัมพันธ์ของฟังก์ชันที่ได้จากการวิเคราะห์ที่ประมาณค่าและการทดสอบสมมติฐานสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะและประเภทของคุณธรรมที่เหมาะสมสำหรับนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การทำงานร่วมกันกับชุมชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานคือ อบต. สามารถประยุกต์ใช้หลักคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างเหมาะสม และมีรูปแบบของการประยุกต์ใช้ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ชุมชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้ประเภทของคุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการของ อบต. มากที่สุด 3 ประการ อันได้แก่ X_1 ความซื่อสัตย์สุจริต X_2 ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร X_3 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 99.9% สามารถสรุปความสัมพันธ์ต่อระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมของ อบต. กับการบริหารจัดการองค์กรร่วมกับชุมชนในพื้นที่ของตนเอง ดังผลการวิเคราะห์แบบจำลองในสมการที่ (2) โดยใช้โปรแกรม LIMDEP 9.0 สรุปผลการวิเคราะห์ดังสมการที่ (4)

$$y_i = 114.82 + 2.65 X_1^* + 2.07 X_2^{**} + 1.10 X_3^{**} \quad (4)$$

โดยค่าของ Restricted log likelihood = -28.91181 และค่า Log likelihood function = -.1200002E-04 และมีค่าของ Chi squared (sig at .001) = 57.82360 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองตามลำดับ (ordered probit model) สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณธรรมทั้ง 3 ประการ แสดงค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) และพบว่าแบบจำลองนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ (ที่ระดับ $\alpha = .001$) ด้วยระดับความเชื่อมั่น (ร้อยละ 99.99) แบบจำลองนี้ใช้อธิบายระดับการประยุกต์ใช้คุณธรรมในการบริหารจัดการขององค์กร อบต. ได้ดี ทั้งนี้แบบจำลองสามารถพยากรณ์ระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมได้แม่นยำถูกต้อง (ร้อยละ 58.10) เท่านั้น ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบจำลองตามลำดับ (ordered probit model) สำหรับการพยากรณ์โดยรวมถูกต้อง (ร้อยละ 58.10) ซึ่งถือว่าการพยากรณ์ที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบจำลองที่พอใช้ได้ทำให้ทราบว่าตัวแปรคุณธรรมกับความซื่อสัตย์สุจริตเป็นตัวแปรที่มีการนำไปใช้ประยุกต์ได้มากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญที่ 95% รองลงมาคือ ตัวแปรของคุณธรรมด้านความอดทนและขยันหมั่นเพียรมีการนำไปประยุกต์ใช้ต่อการบริหารจัดการของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญที่ 99% และตัวแปรคุณธรรมในประเด็นของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สามารถนำไปประยุกต์ใช้รองลงมาอย่างมีนัยสำคัญที่ 95%

จากประเภทของคุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ อบต. ได้นำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการขององค์กรร่วมกับชุมชน สามารถก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นมากที่สุด วัดได้จากระดับของความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย เรียงตามลำดับความสำคัญของการประมวลผลทางสถิติ ดังสมการแสดงถึงระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมทั้ง 3 ประการ รวมถึงผลกระทบจากระดับของการบริหารจัดการ อบต. การมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่ของตนเอง ผลการศึกษาดังตาราง

ตัวแปรอิสระ	การพัฒนา ศก. และสังคม ระดับน้อย (y = 0)	การพัฒนา ศก. และสังคม ระดับปานกลาง (y = 1)	การพัฒนา ศก. และสังคม ระดับมาก (y = 2)
	ผลกระทบ ส่วนเพิ่ม	ผลกระทบ ส่วนเพิ่ม	ผลกระทบ ส่วนเพิ่ม
X_1 (ระดับของคุณธรรมความซื่อสัตย์)	.0585	.4739	.5323
X_2 (ระดับของคุณธรรมความอดทนและ ความขยันหมั่นเพียร)	.0192	.1560**	.1752
X_3 (ระดับของคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่)	.0090	-.0730	.0820*
X_4 (ระดับคะแนนของการประเมินมิติด้านการบริหาร จัดการองค์กรของ อบต.)	.0000	.3103*	.3103
X_5 (ระดับคะแนนของการประเมินมิตีการมีส่วนร่วมของ ชุมชน)	.0000	.0500*	.0500
X_6 (ระดับคะแนนของการประเมินมิตีการประยุกต์ใช้ คุณธรรมตามปรัชญาของ ศก.พอเพียงของ อบต.)	.0000	0.1073	0.1073*

หมายเหตุ ; * คือ นัยสำคัญที่ 95%

** คือ นัยสำคัญที่ 99%

*** คือ นัยสำคัญที่ 99.9%

การอภิปรายผล

ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่สะท้อนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ทั้ง 3 ระดับ (มาก ปานกลาง และน้อย) พบว่า ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มตัวแปรของคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตของ อบต. มีโอกาสต่อการพัฒนาที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับความอยู่ดีมีสุขของสังคมชนบท ในระดับน้อยมีค่าเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5.85) และตัวแปรระดับของคุณธรรมความอดทนและ ความขยันหมั่นเพียรมีโอกาสต่อการพัฒนาในระดับปานกลางเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 15.60) และตัวแปรประกันคุณภาพความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีโอกาสต่อการพัฒนาในระดับมากเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 8.20) เช่นเดียวกันกับตัวแปรด้านการบริหารจัดการองค์กรของ อบต. มีโอกาสต่อการพัฒนาในระดับปานกลางเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 31.03) และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีโอกาสต่อการพัฒนาในระดับปานกลางเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5.05) ส่วนตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในระดับสูง คือตัวแปรการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ที่มีโอกาสต่อการพัฒนาในระดับสูงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.73 แสดงให้เห็นว่าการนำเอาคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจ ทั้ง 3 ด้าน ของบุคลากรและเจ้าหน้าที่รวมถึงผู้บริหารขององค์กรกับการดำเนินงานร่วมกันกับชุมชนในลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชน (ตัวแปร X_6) นอกจากนี้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นตัวกระตุ้นการทำงานของบุคลากรทั้งองค์กร ทั้ง 3 ประเด็น เป็นตัวสะท้อนให้เห็นภาพของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นเป็นไปตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง จึงกล่าวได้ว่า หากมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเพิ่มคุณธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. จ.เชียงใหม่ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับท้องถิ่นระดับตำบล โดยผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงถึงระดับของความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า ประเพณีของคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการของ อบต. มากที่สุดคือ คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต อันเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นของการบริหารองค์กร อบต. ซึ่งเป็นการบริหารด้านการเมืองที่ต้องเน้นความโปร่งใส ส่วนคุณธรรมด้านความอดทนและขยันหมั่นเพียรของ อบต. นั้น การวิจัยพบว่าการนำไปประยุกต์ใช้ในระดับมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญที่ 99% และ 95% ตามลำดับ ส่งผลต่อระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญตามปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของ ศก.พอเพียงของ อบต. ที่มีโอกาสต่อการพัฒนาในระดับสูงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.73 แสดงให้เห็นว่า การนำเอาคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจทั้ง 3 ประการไปปฏิบัติใช้ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่รวมถึงผู้บริหารขององค์กร ฝ่ายสภา อบต. จะสะท้อนให้เห็นถึงภาพของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นที่เป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นหากมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเพิ่มคุณธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้นแล้ว การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นของชุมชนนั้นๆ จะก่อให้เกิดความยั่งยืนของการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ ดังภาพของสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างอยู่เย็นเป็นสุข

เอกสารอ้างอิง

- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2551.
- วีระศักดิ์ สมยานะ. โครงการจัดการการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนา นักวิจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2553.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. โครงการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และสังคมโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2552.
- _____. (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนากาติในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11. เอกสารประกอบการประชุมระดมความคิดเห็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ระดับภาค, 2554.
- Calkins. P., A. Wiboonpongse and S. Sriboonchitta. **Econometric Advances in the Service of Macroeconomic Prediction and Planning : An Overview.** Journal of Economics and Management, Vol.5, No.2, 159-166, 2009.
- Sriboonchitta S., A. Wiboonpongse, P. Calkins. **Bottom-up National Policy Guidance from the Tambon : A Recusive SEM Approach.** The ISSAAS international Congress 2008, 23-27 February 2009, The Emerald Hotel, Bangkok, Thailand, 2009.

บทปรีทศน์

.....

การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล จ.เชียงใหม่ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับตำบล

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิ ม้าลำพอง

บทความนี้เป็นผลจากการวิจัยที่ศึกษาถึงการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล จ.เชียงใหม่ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับตำบล ซึ่งได้ศึกษาใน 3 มิติที่สำคัญคือ คุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารส่วนตำบล และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาการวิจัยมีความสำคัญและสอดคล้องกับปัญหาของสังคม ดังที่ผู้เสนอบทความได้วิเคราะห์ไว้ และยังเห็นความสำคัญว่าการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมควรพัฒนาจากหน่วยสังคมย่อยคือ ชุมชนในท้องถิ่น ขณะที่กระแสการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการบริหารองค์กร และผู้เสนอบทความได้ให้ความสำคัญในเรื่อง คุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กรส่วนตำบลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นกรณีศึกษาที่จังหวัดเชียงใหม่และบริบทของชุมชนอื่นมีความแตกต่างกันออกไป ก็ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนของตนได้ โดยเฉพาะประเภทของคุณธรรม 3 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญที่จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน

จุดเด่นของการวิจัย

1. มีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยที่ชัดเจน ทำให้การออกแบบการวิจัยมีระบบเลือกวิธีการวิจัย และเครื่องมือเก็บข้อมูลที่เหมาะสม ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย
2. เสนอเหตุผลที่ชัดเจนในการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ
3. ได้เลือกรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเหมาะสมกับปัญหาวิจัยซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลในชุมชนอย่างลึกซึ้ง และผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำให้มีความชัดเจนและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

แม้ว่าผู้วิจัยจะมีความเข้าใจชัดเจนแล้วว่า การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างความเข้าใจปรากฏการณ์ในเชิงเหตุผล และได้เลือกวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์ประเภทของคุณธรรมที่เหมาะสมต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ตาม สิ่งที่ผู้ปริทรรศน์มีความคิดเห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติมตัวแปรทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรกลุ่มต่างๆ เกี่ยวกับคุณธรรมเหล่านี้ในแง่มุมต่างๆ เพราะการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวข้องปรากฏการณ์ในสังคม ซึ่งบุคลากรในชุมชนเป็นตัวแปรสำคัญ และองค์ประกอบทางด้านจิตใจเป็นตัวกำกับพฤติกรรมของบุคลากร